

ERDÉLYI GAZDA

ÁLTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szombaton.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre . . . 4 frt. | Félévre . . . 2 frt.

Az „Erdélyi Gazda“ előfizetőinek a „Méhészeti Közlöny“ is megküldetik ingyen.

Az erdélyi gazdasági egyesület tagjai a „Méhészeti Közlöny“-nyel együtt ingyen kapják.

Az erdélyrészi méhészegylet tagjai egész évre 3 frt, félévre 1 frt 50 krral fizethetnek elő.

Külön a „Méhészeti Közlöny“-re előfizetni nem lehet.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

KOLOZSVÁRT, BELKÖZÉP-UTCZA 11. SZÁM.

Ide intézendők ugy a lap szellemi részét illető közlemények és hirdetések, valamint az előfizetések és hirdetési pénzek is.

Hirdetések és mellékletek a legolcsóbb árak mellett vétetnek fel.

Kéziratok nem adatnak vissza.

TARTALOM.

Előfizetési fölhívás.

Körültekintés. Sz. P.-től.

Az erdélyi marhavásárok rendezése.

A takarmány-termesztésről. —é—től.

Egyleti élet.

Az erdélyi gazdasági egyesület állatkiállítási szakosztálya végrehajtó bizottságának ülése május hó 30-án.

Szakirodalom.

Baromfitenyésztés. Sz.—r-től. „Kereskedelmi Jog- és Ismeretek Tára“

Vegyes közlemények.

Az erdélyrészi bortermelők szövetkezete A vetések állása Erdélyben. A triezsi „Assicurazioni Generali“ biztosító-társulat. Előadás a szőlő zöld oltásáról. A hideg hatása a tejre. Nedves fészkek a tyukok számára.

Nyilttér.

Piaczi értesítő.

Előfizetési fölhívás.

Az „Erdélyi Gazda“-t, hazánk erdélyi részének egyedüli heti általános mezőgazdasági lapját olvasóink becses figyelmébe és pártolásába ajánljuk és kérjük, hogy szíveskedjenek azt ismeretkörükben terjeszteni.

Az „Erdélyi Gazda“ korunk igényei szerint szerkesztve és csinnal kiállítva, különösen Erdély gazdasági ügyeinek előbbvitelét tűzte zászlójára.

A cél megvalósítása szempontjából nem kimélünk sem fáradságot, sem áldozatot. Ezt azonban csak úgy érhetjük el, ha lapunk a gazdaközönség részéről kellő támogatásban részesül.

Minden haladni és az okszerűség elve alapján több jövedelmet előállítani vágyó és igyekvő gazdának érdekében áll, hogy olyan gazdasági szaklapja legyen, a mely az újabb kor vívmányaiival megismertesse és tájékoztassa mindazon újításokról, a melyek gazdasága jövedelmezőbb voltára hatással lehetnek.

Az „Erdélyi Gazda“ ezen évvel nyert átalakításával s illetve eddig megjelent számaival beigazolta, hogy hivatását helyesen fogta fel s hogy a pártolásra valóban érdemes.

Előfizetési ára: egész évre 4 frt, félévre 2 frt, tehát oly csekély, a mint az ma egyetlen hason rangu szaklapnál sem található, úgy hogy több előfizető nyilatkozata szerint, az „Erdélyi Gazda“-nak eddig megjelent és legtöbbnyire képekkel illusztrált számai, a belőlük merithető okulások folytán, egyenként is megérnék eme csekély előfizetési díjat.

Az előfizetési pénzek — legcélszerűbben postautalvánnyal — az „Erdélyi Gazda“ kiadóhivatalának, Kolozsvár, belközép-utca 11. szám, küldendők.

Az eddig megjelent összes számok is készletben vannak és az újabb előfizetőknek szintén megküldetnek.

Mutatvány példányok készséggel és ingyen küldetnek.

Kiváló tisztelettel
az „ERDÉLYI GAZDA“ szerkesztősége és kiadóhivatala.

Körültekintés.

(Erdély. A Királyhágó Erdély különleges viszonyai és érdekei. Az erdélyi bortermelők szövetkezetének alakuló közgyűlése. Az erdélyi marhavásárok rendezése. Az erdélyi eladó állatok nyilvántartására és eladásának közvetítésére szolgáló könyvek Erdélyrészi magyar jelzalogbank.)

A mult hónapban egyik fővárosi laptársunk indignálódott a fölött, hogy mi a régi Erdélyt most is „Erdély“-nek írjuk, holott az Magyarországnak része. Erre röviden csak azt feleljük, hogy feljajdulásának nincsen alapos oka. Erdély államalkotó része Magyarországnak épugy, mint a Dunáninnen, Dunántul, Tiszáninnen, Tiszántul, a Bánát, Csallóköz stb. s ennek mi örülünk a legjobban; de épen mert így van, azt is tudja mindenki, hogy ha Erdélyről van szó, mi nem a régi Erdélyt értjük alatta, hanem csupán a rövidebb megnevezés az indoka a régi név használatának. Mert valamiképen, ha a Dunántulról, vagy a Csallóközről van szó, nem szükséges körülírni így: „Magyarország dunántuli része“, „Magyarország csallóközi része“; mert úgy is tudja mindenki, hogy a Dunántul, vagy más természeti határokkal bíró és így többé-kevésbé egyöntetű jellegű terület, az ország határán belől, neveztessek bárhogyan, Magyarországnak részét képezi. Nó hát nem érthetjük, miért kellene e miatt épen Erdélyre nézve körülményeskedni és hosszadalmasan: „Magyarország erdélyi részének“ nevezni.

Ugyanott szó volt a Királyhágóról is. Laptársunknak ez sem tetszik és kimondatni szeretné, hogy: „Nincs többé Királyhágó“, hogy ne lehessen mondani „Királyhágón innen“, „Királyhágón tul“. Csakhogy akkor azt is ki kellene mondani: „Nincs többé Duna és Tisza“, hogy szünjék meg a „Dunáninnen, Dunántul“ stb. elnevezés. Az ám, de ez nem oly egyszerű tényre alapitható, mint ha egy megszűnt árvíz után azt mondjuk: „Nincs többé árvíz“! Mert valamint a Duna és Tisza vize, hála isten, ki nem apad, ugy a Királyhágó nevet viselő heglánczat is, sem a mi, sem az azon tul élő testvéreink kedvéért — sajnos — el nem simul.

Tehát értsünk egyet és engedjék meg nekünk, hogy körülírás nélkül nevezzük bérczes hazarészünket „Erdély“-nek és mondassuk néha, ha ugy jön: Királyhágón innen, vagy Királyhágón tul, mert akár így, akár másként nevezzük, ugy is tudjuk és örülünk annak, hogy ez Magyarországnak egyik részét képezi; már pedig a lényeg a fő, nem a forma.

Azzal is vádolnak, hogy Erdély külön huz, nem vesz részt a központi nagyobb gazdasági mozgalmakban, az állatkiállításokra nem küld állatokat stb. Ez igaz, de hát hogyan is lehet kívánni azt, hogy Erdély gazdái olyan passziókat engedjenek meg maguknak, a haszonra való kilátás nélkül, hogy Bpestig és onnan vissza állatokat utaztassanak?

Egyszer megtették. 1882-ben a budapesti tenyészállatvásárra tömegesen küldöttek állatokat, a midőn épen olyan tömeges mellőzésben részesültek.

Máskülönben az meg el nem vitatható, hogy Erdélynek speczialisok, az anyaországé-tól annyira elütők gazdasági viszonyai, miként egészen kétségtelen, hogy azoknak fejlesztésére okvetlenül itt kell megteremteni a társadalmi rugókat. Nó hát ha valahol a világon, ugy itt van is erre együtt érzés, belátás és akarat. Teinkintük csak a legközelebbi eseményeket.

Az erdélyi bortermelők szövetkezete folyó hó 12-én tartja alakuló közgyűlését.

Nem is olyan rég, hogy ez iránt megindult a mozgalom és már itt a siker koronája. Erdély bortermelői tudják, hogy mivel tartoznak e tekintetben maguknak, mert élénken él még emlékekben, hogy az erdélyi kitünő hegyi boroknak a világkereskedelemben az erdélyi pincze-egylet szerezte meg az elismerést és a folytonos nagy keresletet, a mely szintén társulás utján jött létre és áll fenn maig is, a melynek helyét ez után az új szövetkezet foglalandja el.

Melegen üdvözljük már előre is az új szövetkezetet, melynek a legszebb jövőt jósolunk és olvasóinkat az alakuló gyűlésben való minél tömegesebb megjelenésre hívjuk fel.

Tapasztalati tény, hogy Erdélyben az állatvásárok megtartása körül sok visszasság van. A vásár ideje különben is bizonytalan, legtöbbnyire valamely névvel vannak vonatkozásban, a mi az idegennek nem ad kellő tájékozódást. A mellett az eladóknak abbéli folytonos versengése, hogy a vásárra jutásban és állataiknak előbb és jobb értékesítésében egymást megelőzzék, azt eredményezte, hogy némelyik vásár az

igy-amugy meghatározott idejénél már napokkal elébb kezdetét veszi és a mire tulajdonképeni ideje bekövetkeznék, már vége is van. Ennek hátrányai nyilvánvalók, miért is az erdélyi gazdasági egyesület ezek rendezése érdekében illetékes helyeken lépéseket tett. Azonban addig is, a míg az ügy országosan rendezetnék, a mi meg lön ígérve, Erdélyre nézve, a vásárok látogatóit biztos adatok birtokába óhajtja juttatni a gazd. egyesület, melyeknek megszerzése végett az erdélyi összes alispánokhoz és sz. kir. városokhoz megkeresést intézett, melyet lapunk mai számában közlünk.

Az erdélyi eladó állatok nyilvántartása és eladásának közvetítésére az erdélyi gazdasági egyesület állatkiállítási szakosztálya könyveket nyitott, melyekbe minden erdélyi tenyésztő díjtalanul jelentheti be állatát. Az erre vonatkozó köriratot lapunk mai számához mellékelve veszik olvasóink, melyből ez uton és külön borítékokban haterkez küldetik szét egyelőre. Azon kívül hirdetések adatnak a legolvasottabb bel- és külföldi lapokba. Ezzel egy olyan életrevaló intézkedés lett életbe léptetve, a melynek üdvös eredményei kiszámíthatlanok és méltán illetheti érette elismerés az állatkiállítási szakosztályt.

A folyó év tavaszának legutolsó, de nagy jelentőségű és ép oly nagyszerű eseménye a május 31-én megalakult „Erdélyrészi Magyar Jelzőlogbank”. Büszke lehet Erdély önmagára, mert ezzel nem csak azt documentálta, hogy ismeri a bajok kutforrását, hanem azt is, hogy tud és akar is, ha más mód nincs, önjelől, a társulás útján, azokon segíteni. Irtozatos az a küzdelem, a mit Erdély kölcsönre szoruló birtokossága viv az uzsorásokkal. Tehát már nagyon is ideje, hogy egy, a birtokosság érdekét szolgáló pénzügyi intézete legyen magyar nemzeti alapon szervezve.

Egyelőre 4 millió frtot hoz mozgalomba záloglevelek kibocsátásával és földbirtokokra s városokban lévő előnyös helyzetű, biztos bérjövendelmű házakra, a becsérték 50 százalékáig terjedő, törlesztési jelzőlog-kölcsönöket fog nyújtani. Később, a nagyobb szükséghez képest, felemeli a biztosítéki alapot és további zálogleveleket is bocsát ki. A bankot Erdély birtokossága hozta létre rövid pár hónap alatt, tehát teljesen független, életfája a társadalomban gyökerezik, onnan meríti táplálékát, így virágzásának a föltételei megvannak és szívből óhajtjuk, hogy virágozzék is hazarészünk javára.

Sz. F.

Az erdélyi marhavásárok rendezése.

Általánosan ismert visszás állapot, hogy Erdélyben a marhavásárok ideje nagyon bizonytalan. A legtöbb vásár ideje már eredetileg sem volt pontosan és biztosan meghatározva, később pedig, a versengés miatt, plane olyan eltérések jöttek létre az idő tekintetében, hogy a mire a vásár tulajdonképeni ideje bekövetkezik, már el is mult.

Az erdélyi gazdasági egyesület belátván ennek hátrányos voltát, az ügy rendezése érdekében, fölterjesztést intézett az illetékes miniszterekhez. A vett kedvező válasz kapcsán pedig az erdélyrészi megyei alispánokat és sz. kir. városok tanácsát a következő átirattal kereste meg:

Nagyságos Alispán ur!*)

Hazánk erdélyi részében sok marhavásár

*) Hasonló megkeresés intéztetett valamennyi erdélyrészi sz. kir. város tanácsához is.

tartatik, a melyeket meglátogatnak az ország legtávolabbi vidékeiről is, különböző czelokra szolgáló állatok beszerzése végett.

A legjelentékenyebb vásárok azonban a megtartásra engedélyezett és a közkezen forgó naptárak s más nyomtatványokban feltüntetett időponttól eltérően, néha több nappal is elébb veszik kezdetüket, úgy, hogy sokszor megesik egyik-másik vásárral, hogy a megtartásra kitűzött ideig — vége is van.

Oka ennek — tudjuk — azon versengésre vezethető vissza, melylyel a vásárra járók, állataik jobb és elébb értékesítése szempontjából, egymást megelőzni igyekeznek a vásárra jutásban.

Ez minden tekintetben fölötte hátrányos.

Az ország távol lakója, a ki a helyi ferde szokással nem ismerős, a vásárra a naptárakban jelzett idejére jövén, többnyire már későn érkezik. Így bevásárlásokat nem tehet és ok nélkül költségekkel.

Romlik ez által a vásár hitele és csökken a kereskedők részéről látogatottsága; így a kínálattal szemben való kereslet is kevesbedik és csökken a forgalom és a vásár jelentősége egyaránt.

Fölötte visszás az is, hogy a naptárakban és a vásártartásra jogosítottak kiadványaiban — a marhavásárok ideje nincs is biztosan feltüntetve, úgy, hogy a ki a helyi viszonyokkal nem ismerős, arról kéllően nem tájékozódhatik. A fősúly általában a kirakó vásárra van fektetve, holott ép ellenkezőleg a marhavásárok idejét kellene biztosan meghatározni és feltüntetni, melyeknek a kirakó vásár — mintegy befejezéséül szolgál.

Ezt egy a helyi, mint az országos nemzetgazdasági érdek szempontjából mérlegelve, egyaránt hátrányosnak, károsnak és orvoslandónak tartjuk, miért is ez értelemben fölterjesztést intéztünk a nagyméltóságú földmívelésügyi és kereskedelemügyi miniszter urakhoz, kérve, miként a vásártartásra jogosult városokat és községeket rendeletileg utasítsák:

a) hogy marhavásáraik kezdő napját naptár szerint — és pedig betűkkel kiírott hónap és ennek számmal írott napja szerint fixirozzák, nem pedig némely névhez, vagy ünnephez kötött határozatlan kifejezéssel jelöljék;

b) hogy a marhavásárok idejét, a néhol tartani szokott 7—8 napról két, legfőlebb három napra szorítsák és ezt hozzák nyilvánosságra;

c) hogy az összes vásártartásra jogosult városok és községek — a marha- és kirakó-vásáraiknak ily módon megállapított biztos idejét az erdélyi gazdasági egyesületnek jelentsék be, hogy ez alkalmas módon, a lehető legszélesebb körben köztudomásra hozhassa és a vásáraink iránti bizalmatlanságot eloszlatthassa.

Erre a kereskedelemügyi miniszter ur ő nagyméltósága válaszában már értesített, hogy a vásárok rendezése folyamatban van és a fölterjesztésünkben kifejezett elvek megoldásra fognak juttatni.

Mint hogy azonban a ministeriumban az országos vásároknak az egész országra szóló rendezése van munkálat alatt, a mely az ügy természeténél fogva több időt igényel: hazarészünk érdekében fekvőnek tartanók, ha már addig is az erdélyrészi marhavásárok jelenbeni megtartásának biztos ideje egyesületünknek tudomására hozatnék, hogy erről a Királyhágon tulról ide eljönni szokott vásárlókat tájékoztatnók és e czélből még ez év folytán — 1892. január előtt egy füzetes kiadást adhatnánk közre a jelen vásári napokról, addig is, mig azok véglegesen rendszerezitve lesznek.

Ennélfogva tisztelettel és bizalommal kérjük Nagyságodat: kegyeskedjék a kormányzata alatt lévő megyében tartani szokott országos és netán jelentékenyebb heti marhavásárok jelenlegi biztos idejét és tartamát — a fent vázolt czélből és így hazarészünk állatkereskedelme

és kivitelének előmozdítása s ez által is az általános vagyonosodás emelése szempontjából, erdélyi gazdasági egyesületünkkel lehetőleg mielőbb szívesen közölni, hogy a köztudomásra hozatalt még a nyár folyamán eszközölhessük.

Fogadja Nagyságod kiváló tiszteletünk nyilváníását, melylyel vagyunk

Kolozsvárt, 1891. május 25.

Az erdélyi gazdasági egyesület nevében:

Sz. Szakáts Péter, Szabó József,
egyleti titkár. egyleti elnök.

A takarmány-termesztésről.

Minden gazdaságnak szüksége van takarmányra. Néhol van elég természetes és jó kaszáló, másutt kevés, vagy nem kielégítő minőségű.

A belterjes állattenyésztés magával hozza a mesterséges takarmánytermesztést s e czélra rendszeren a legjobb, vagyis legtápdusabb s a mellett évelő takarmánynövényeket szoktak kiválasztani s ezek a herefélék. Ilyen általános elnevezéssel illetjük őket, habár nem egy fajhoz tartoznak.

A herefélék táp- és használati értéke azonban nem egészen megegyező, sőt ugyanazon hereféléknél is változik, amit igen szembetűnően mutatnak ki az agrikultur-vegyészek.

A gyakorlati gazdák a széna jóságát, annak színe, szaga, összeállítása (keveréke) után határozzák meg s azt nézik, hogy mennyire koros vagy leveles az; mig a vegyészek ítéletüket a takarmányban foglalt tápanyagok mennyiségére s azok emészthetőségi fokára alapítják.

Igy pl. dr. Wolff az eddig tanulmányozott szénafelek emészthetőségét teszi:

a nyers proteinből 42—72°/_o-ra
" " rostból 46—71°/_o-ra
" " zsirból 10—63°/_o-ra
" " vonatanyagokból 49—76°/_o-ra
s ő ezekhez képest a réti szénát — minőség tekintetében 5 osztályba sorozza:

Réti széna	Nyers tápanyagok						Emészthető tápanyagon		
	Víz	Nyers protein	Nyers rost	Nyers zsir	Vonatanyagok	Hamu	Fehérje	Szénhidrátok	Zsir
I. kitűnő	16.0	13.5	19.3	3.0	40.4	7.7	9.2	42.8	1.5
II. igen jó	15.0	11.7	21.9	2.8	41.6	7.0	7.4	41.7	1.3
III. közepes	14.3	9.7	26.3	2.5	41.4	6.2	5.4	41.0	1.0
IV. gyengébb	14.3	9.2	29.2	2.0	39.7	5.4	4.6	36.4	0.6
V. gyenge	14.3	7.5	33.5	1.5	38.2	5.0	3.4	34.9	0.5

E táblázatból amint látjuk, az egyes tápanyagok a különböző szénában nagyobb ingadozást mutatnak és pedig a különbözet a legfontosabb tápanyagnál — a

proteinnél 7.5—13.5^o/_o-ot tesz ki
ny. rostnál 19.3—34.5^o/_o " " "
zsirnál 1.5—3.0^o/_o " " "
vonatanyagoknál 38.2—40.4^o/_o " " "

Az első osztályu szénában tehát háromszor annyi a fehérje, a második osztályuban kétszer annyi, mint a silányban (gyenge).

E számok elég meggyőzően szólának a jobb takarmány használhatósága, tápértéke mellett. Hogy mily körülmények hatnak közre a takarmányfélék jóságára nézve, azt itt részletesen tárgyalni talán fölösleges is, hiszen minden gazda jól tudja, hogy a talaj, az időjárás sokat határoz e tekintetben; de meg az is: hogy mikor vágja le a szénának való füvet, hogyan szárítja és miképp kezeli tovább, gondozza-e a réjtét, irtja-e ott a gyomokat, trágyázza vagy öntözi-e réjtét?

A ki mindezekre figyelmet fordít, nevezetesen pedig nem hagyja a füvet elvélni,

hanem inkább jókor, mint későn vágatja; a ki nem hagyja kilugoztatni az esővel és összetörteni, ha már megszáradt teljesen; a ki nem téri meg rétyén az oda nem való gatz és mindezek mellett gondoskodik még, ha öntözésben nem részesül rétye — alkalmas rétrágyáról is: annak lesz jó szénája, mely tápértékesség tekintetében többet ér, mint kétszer-háromszor annyi gyengébb szénája.

Igy lehet a rétek természetét fokozni, de kiálólág minőségben nevelni.

A legtöbb gazda még mindennemű terménynél, tehát a rétek hozamánál is csak a mennyiséget nézi s elhanyagolja a termény minőségét, vagy legalább nem fordít rá annyi figyelmet, mint kellene.

És hogy az előbb mondottak nemcsak a közönséges szénára vonatkoznak, hanem a herére is, kitűnik megint csak az elemzésekből, melyeket heréfélékkel eszközölt dr. Wolff.

Ugyancsak ő, táptartalom és emészthetőségre alapítva osztályozását, a vörös herét négy osztályba sorozza:

Vörös lóher	Nyers tápanyagok						Emészthető tápanyagok		
	Víz	Protein	Rost	Zsír	Vonatanyagok	Hamu	Fehérje	Szénhidrátok	Zsír
I. kitünő	16.5	15.3	22.2	3.2	35.8	7.0	10.7	37.6	2.1
II. igen jó	16.5	13.5	24.0	2.9	37.1	6.0	8.5	36.2	1.7
III. közepes	16.0	12.3	26.0	2.2	37.2	5.3	7.0	38.1	1.2
IV. kevésbé jó	15.0	11.1	28.9	2.1	37.7	5.1	5.7	37.9	1.0

Az ingadozás (különbözet) kitesz tehát a különböző minőség mellett:

nyers proteinben	15.3 — 11.1 % -ot
„ rostban	22.2 — 28.9 „
„ zsírban	3.2 — 2.1 „
vonatanyagokban	35.8 — 37.7 „

Az első minőségű herében kétszer annyi a fehérje-tartalom, mint a gyengében.

Dr. Wolff a hereszenében foglalt tápanyagok emészthetőségét teszi:

nyers proteinnél	43 — 76 % -ra
„ rostnál	39 — 60 „
„ zsírban	35 — 83 „
vonatanyagoknál	58 — 83 „

Ha a hereszena emészthetőségét összehasonlítjuk a réti szénáéval, kitűnik, hogy a hereszena rostanyagából valamivel kevesebbet tud megemészteni az állat, de a vonatanyagokból valamivel többet: minek magyarázata az, hogy a herét elhagyjuk fásodni. Ha a herét az első virágbimbók megjelenésekor kaszáljuk már le: jobban értékesíthető szénát nyernénk, melyből az állatok többet tudnának megemészteni.

A vörös lóherén kívül még fő takarmánynövényünk a luczerna és baltaczim. Érdekes tehát tudnunk, hogy miképp áll ezeknek tápanyagtartalma és emészthetősége a vörös lóheréhez viszonyítva?

Általában véve megegyeznek a herével, azon különbséggel hogy a luczernában még több a nyers protein-tartalom s annak emészthetősége valamivel nagyobb, mint a herében; hanem tudvalevőleg a luczerna még gyorsabban fásul meg, mint a here, tehát annak teljes virágzását bevárni nem tanácsolható.

Elmondhatjuk tehát bátran, hogy a heréfélék kiválólág, értékesebb takarmányt nyújtanak, mint a rétek: de kaszálásuk s szénakészítésük nagyobb figyelmet kíván. Kivált a vörös here tudvalevőleg nehezebben szárad, — nagy víztartalmánál fogva — mint a fű s így kedvezőtlen, esős időben tehát sokkal többet is károsodhatunk vele.

Dr. Wolff maga kimondja, hogy a téli takarmányozásra fordított hereszena többnyire csak az utolsó osztályba tartozik, legfellebb közepesnek mondható, mivel készítése nem ré-

szesül olyan figyelemben, mint kellene! Későn kaszálják, gyenge, tápdus részei letöredeznek s gyakran többször meg is ázik; így tehát nem lesz belőle első minőségű, de még másod osztályu here sem.

Tehát ha heréféléinket zölden takarmányozzuk fel: sokkal jobban értékesítjük a benne levő anyagokat, mint télen, a téli takarmányozásnál.

Minden heréfélé proteinben dus (sőt ez anyagot benne trágyázással, gipszesszel még fokozhatjuk is), kivált fiatal korban s ekkor kaszálva, a protein stb. benne könnyebben emészthető is.

Ki ne fordítana egyet a dolgán, ha úgy, jobban üt ki? Ki ne kamatoztatná kétszeresen pénzét, ha úgy több jövedelemre tesz szert? A kiadás, a ráfordított munka egy, csak a gond — kettő.

Egyleti élet.

Az erd. gazd. egylet állatkiállítási szakosztályának végrehajtó-bizottsága május hó 30-án ülést tartott gróf Bánffy György elnöke alatt. Jelen voltak: Sigmond Dezső alelnök, br. Bánffy Ernő, gr. Béldy Ákos, gr. Béldy Kálmán, Ditrői József, Gaál Gyula, br. Jósika Gábor, Jakab László, Magyary Géza, Szabó József, dr. Szentkirályi Ákos.

A mult ülés jegyzőkönyve felolvasatván, tudomásul vétetett s a jelen ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére fölkértek báró Jósika Gábor és Ditrői József tagtársak.

Olvastatott az eladó állatok nyilvántartására és eladásának közvetítésére szolgáló könyvek publikálása iránt bizottságilag szövegezett körirat, mely egész terjedelmében elfogadtatott s szétküldése határozottatott.

Elnök jelentést tesz az elnöke alatt, a mult ülése, a használati lovak díjainak megállapítása végett kiküldött bizottság munkálkodásáról, jelezvén, hogy a kiállításra és díjazásra vonatkozó program már ki is nyomatott és jelentékeny része szétküldetett, mely helyeslő tudomásul vétetett.

Ép úgy jelentést tesz a kiállítási telepen eszközöndő építkezések fölvételére kiküldött bizottság eljárásáról s jelzi, hogy a még fődelen álló jászol-fölé egy 41 mtr. hosszú és 7 mtr. széles födélzet emelendő, a lóistálló két szárnya fölülvilágító ablakokkal látandó el és pedig legkevesebb 12 ilyen ablak szükséges; egy kocsiszin volna építendő, valamint újra festendő volna a jury-pavillon, a nagy lóistálló előugró része, a baromfi-ólak a rostélyokkal együtt, a középső lóistállóban az oszlopok és a pénztár. Mindezeknek kivitele elhatározottatott és az eddig is eljárt bizottság: báró Jósika Gábor és Ditrői József urak személyében továbbra is megbízottatott, hogy az összes munkálatot árlejtés útján foganatosítsák. Tekintettel azonban arra, hogy mind e munkálatok az erre szánt 1000 frtból alig lesznek kivihetők, a szakosztály pénztárából még 100 frt megszavaztatott e célra. Ugyanezen bizottság indokoltan indítványozza, hogy a nagy lóistállóban levő vas etetők adatnának el és a befolyó pénzből azok helyett állittatnának fajaszlak. Az indítvány elfogadtatván, megbízottatott báró Jósika Gábor tagtárs ur, hogy az eladást és az új berendezést, lehetőleg a befolyó összeg erejéig, eszközölje.

Olvastatott a földmívelési minister ur ő nmlga leirata, melyben tudatja, hogy a kiállítás céljaira 3000 frtot és 4000 frank aranyat kiutalványozott s a kiállítás lefolyásáról, valamint az államsegély felhasználásáról annak idején jelentést kíván. Utasittatik a pénztárkezelőség, hogy a 3000 frt államsegélyt külön számolja el, a kiállításról teendő jelentés megszerkesztésére pedig dr. Szentkirályi Ákos és Sz. Szakáts Péter titkár kéretnek fel. A segély nyújtásáért pedig már ezen ülésekből köszönő fölirat leendő intézendő a nm. minister urhoz.

Ugyancsak a minister tudatja, hogy a mult évi kiállításra Waas Valentin geisenheimi gyárostól hozottt gyümölcsfűző és aszaló eszközök kifizetése iránt intézkedett, mely tudomásul vétetett.

A gr. Lippe-féle lindenhofti gépgyár tudatván, hogy a mult évi kiállításra tőle hozottt gépek árából 203 márka még nincs kifizetve; ennek gr. Schweinitz Gyula ural való közlése határozottatott azzal, hogy a szakosztály által 200 frt erejéig megvett gépek nemét és hollétezését ennek bejelenteni sziveskedjék.

A titkár bejelenti, hogy a lövölde körüli sziget a használati lovak díjazása idejére Benigni urtól elkérte, a ki azt át is engedte. Tudomásul vétetván, köszönő irat intézendő Benigni urhoz.

Továbbá elhatározottatott, hogy mén és bika vásárlás eszközöltetése végett intéztessék fölterjesztés a ministeriumhoz, — a vasut-igazgatóságokhoz kérés az állatok kedvezményes szállítása és a kiállításra vonatkozó plakátoknak az állomásokon való kiragasztatása iránt; valamint hogy a jury tagok már most kéressenek fel, — épen úgy a földm. minister ur ő nmlga a főbb ministeri hivatalnokok és a gazd. egyletek a kiállítás meglátogatására.

Végre dr. Szentkirályi Ákos előterjesztésére, az erdélyi tenyészetek leirása módzatainak megállapítására, báró Bánffy Ernő, báró Jósika Gábor és dr. Szentkirályi Ákos tagtársakból álló bizottság küldetett ki, mellyel az ülés befejeztetett.

Szakirodalom.

Könyvismertetés.

Baromfitenyésztés. Irtá Gáspár József gazd. s. tanár (ez idő szerint az algyógyi földm. isk. igazgatója). Kiadja az erdélyi gazdasági egylet irodalmi szakosztályának könyvkiadó-vállalata, melynek ezen 47 oldalra terjedő csinos kis füzet IV-ik évfolyama I-ső füzetét képezi; I. táblán 2 ábrával. Ára 35 kr., mely összeg beküldésével megrendelhető: „Az erdélyi gazd. egylet könyvkiadó vállalata, Kolozsvár, kiegészítő-takarékpénztár“ czim alatt.

Az irodalmi szakosztály gyakorlati érzékére vall, hogy a baromfitenyésztésről népies munkát iratott, mert ritka az olyan gazdasági udvar hazánkban, a melyben valamiféle baromfit nem találunk: tyukot, pulykát, libát, réczét; a legtöbb helyt pedig mind a négyfélé. Mégis ritka helyt gonozzák, takarmányozzák és szaporitják a baromfit úgy, a hogyan kellene abból a célból, hogy ennek tenyésztése és tartása, a lehető legtöbb hasznot hajtja. Erre olvasóját megtanítja ezen elüttünk fekvő kis füzet, mely írójának gyakorlati érzékére és bő tapasztalatára vall, mert ebben mind csak az van ajánlva, a mi a gyakorlatban ki van próbálva és a mi a legegyszerűbb s ezért mindenütt, még a legkisebb gazdaságban is megtehető.

Hogy az érdekes füzetéről kellő tájékozást nyujtsunk olvasóinknak, ide igtatjuk annak teljes tartalomjegyzékét, amint következik:

Bevezetés. I. Tyuktenyésztés. Tyukudvar és ólak. Tyukok takarmányozása. Költés, csibe nevelés. Kappanozás, hizlalás. Tojástermelés és a tojás eltartása. Tyukok betegsége. II. Pulyktenyésztés. Pulyka-udvar és ól. Pulyka takarmányozása. Pulyka ültetése stb. Pulyka legeltetése és hizlalása. Pulykák betegsége. III. Ludtenyésztés. Ludólak és udvar. Ludak takarmányozása. Ludak ültetése, pipe nevelés. Ludak hizlalása. Ludak betegsége. A nem felismerése. IV. Réczetenyésztés. Réczudvar, réczéólak. Réczetakarmányozás. Réczéültetés, réczefiak fölnevelése. A réczé hizlalása. A réczék betegsége.

Az itt közölt tartalom fényesen igazolja azt, hogy a Gáspár József „Baromfitenyésztéséből“ minden gazda és gazdasszony sok okulást merithet, miért is azt olvasóinknak a legmelegebben ajánljuk.

A dr. Róth Pál szerkesztésében megjelenő „Kereskedelmi Jog- és Ismeretek Tára” harmadik száma változatos tartalommal megjelent. Gerő Victor tanár beható tárgyalás alá veszi a hazai vidéki takarékpénztárak szervezését és annak hiányait számos adattal illusztrálja. Dr. Feichtinger Elek tengeri magánjogunkat a francia reformokhoz viszonyítva tárgyalja. Dr. Róth Pál a „Hivatalbóli cégtörés”-ről értekezik. A biztosítási rovatban figyelemre méltó cikkek találunk a biztosítás államosításáról és a biztosítás-államosítási törekvésekről hazánkban, az amerikai életbiztosító társaságokról, a rossz életbiztosítási risikókról stb. Az irodalom rovata nagyobb ismertetést kezd meg a külföldi szövetkezetekről.

Vegyes közlemények.

— Az erdélyrészi bortermelők szövetkezete, mely a m. kir. földmívelésügyi minisztérium felügyelete alatt létesül, alakuló közgyűlését folyó hó 12-én d. e. 10 órakor az erdélyi gazdasági egyesület irodahelyiségében tartja meg, melyre a t. aláírók, valamint a t. cz. érdeklődő közönség tisztelettel meghívottnak. A szövetkezet legnagyobb részjegytulajdonosa a magyar államkincstár, mely is a szövetkezet részjegytulajdonosai sorába 20 ezer forinttal lépett be. Továbbá a szövetkezet vándor pinczemesteri intézménye évi 1200 frt segélyben részesül a kormány részéről.

— A vetések állása Erdélyben a múlt heti hivatalos jelentések szerint következő: A búza a múlt hetekben tartott szárazság és hőség következtében, nemcsak, hogy kevesen nem fejlődhetett s nem bokrosodhatott, de sok helyen alsó levélzete jóformán elszáradt s kalászát időnap előtt hányja. Leginkább szembeötlők a szárazság nyomai Alsó-Fehér s részben Nagy-Küküllő megyékben, hol ugyan — valamint egyéb helyeken is, hol eső járt, — az utóbbi időben javult némileg, de nem annyira, hogy várakozásunkat kielégíthetné. Általában az őszi buzavetések állása részben közepes, de nagyrésztben — gyenge közepesnek mondható. A tavasziak kedvezőbbben állanak. Sok jót nem lehet mondani a rozs-ról sem, mely nagyrésztben igen ritka s nem elég magas, sőt néhol tulságosan törpe; e miatt a kalászok is több helyen aprók. A közelebbi esők ugyan javítottak rajta valamit, de mégis alig várható belőle közepes termés. Az árpa már jobban áll s több helyen az eső után jól biztat, kivéve Fogarasmegyét, hol megdőléstől tartanak. A zab általánosan jól áll. Különösen Fogaras és Kis-Küküllő megyékben kiválóan szép. Udvarhelymegyében gyér és gazos. A repce Alsó-Fehérmegyében nagyrésztben kiveszett; a fogarasi járásban már igen gazdagon virágzik. A törökbuza legtöbb helyen jól kelt. Többnyire most van kapa alatt. Jó közepes eredméllyel kecséget, ha valami véletlen baj közbe nem jön. A hüvelyes és kerti vetemények az elmúlt szárazságot több megyében nagyon megsínylették. Ezeket is sokat segített az eső, mely után gyors fejlődésben állanak. A burgonya, bár helylyel-közzel gazos, általánosan elég jól kelt. A korábbiakat most kapálják. A kender és len különösen Beszterce-Naszódban és Torda-Aranyosban jól kelt s szépen fejlődik. Kolozsban már sok helyütt gyenge. A luczerna és lóhere Fogaras és Háromszék megyékben szépen gyarapodik s jól fizet, de Alsó-Fehérben jóformán a lábán elszáradt. Udvarhelyben nem dúsak, de elegendők. A kaszálók és legelők, melyeknek országunkban is fontos szerepük van, többnyire el vannak maradván s a vizenyösebb helyek kivételével — gyengék. Most, az eső után kezdenek jobb lábra kapni, különösen Hunyadban. A szőlőből főleg Kis-Küküllőben várható szép termés; azonban több megyében a tőkék egy része kiszáradt. A gyümölcsstermés bőségéhez fűzött remények több helyen meghiúsultak, mert a virágzás közben bekövetkezett hideg eső és dér tönkretették a

termést. Némely fajokból azonban sok helyt még számítanak kielégítő termésre.

— A trieszti „Assicurazioni Generali” biztosító-társulatot, melynek rendkívül fényes eredményü mérlegét lapunk május 23-iki (21.) számában közöltük, legmelegebben ajánljuk gazd. egyesületünk tagjainak figyelmébe. Amennyival is inkább tesszük ezt, mert e társasággal érvényben levő szerződésünk szerint, az egyleti tagoknak 5%-os díjkezdvevények vannak fenntartva a különben is mérsékelt díjakból és a gazdaközönségre oly előnyös törzskötvénybiztosítást is e társaság honosította meg ország-résünkben.

— Előadás a szőlő zöld oltásáról. A magyar minisztérium által hivatalosan kiküldött szőlőszeti vándortanár Fekete Pál a helybeli fikepezdében előadást tartott május utolsó hetében a szőlő zöld oltásáról. Előadásában ösmertette röviden, hogy a szőlőket pusztító filloxerát egy szőlőszet kedvelő francia Blanse — ki 800 fajt meghaladó szőlő-kollekcióját kedvtelésből gyűjtögette össze a világ minden részeiből — importálta Amerikából egy szőlőfajjal Európába. A pusztítást Franciaországban a floridai grófságban ismerték fel először 1858-ban és tették is tanulmányozásuk tárgyává. A szakemberek és szőlőbirtokosok tapasztalatai szerint minden eddig megpróbált ellenszerek között ezen pusztító rovar ellen legbiztosabbnak bizonyult a nemes szőlőfajnak az amerikai fajbani átoltása vagy a riparia hibridában, mely tulajdonképpen egy fanyar bogoyót hozó és a szőlők osztályához tartozó kuszó növény. Az oltás május két utolsó és június két első heteiben alkalmazható, míg a szőlő fája meg nem keményedik. Tett kísérletek után ugymond: szakemberek azt tapasztalták, hogy a riparia gyökerein és homokos talajban e pusztító rovar teljességgel nem élődhetik. Az átoltási műtétet gyakorlati kísérlet alkalmazásával mutatta be vándortanárunk a fikepeзде növényeinek. Ez előadáson részt vettek még Szentgyörgyi Lajos, Tóth Tamás és Szász Lajos szőlőszettel is foglalkozók, kép. igazgató Paal Ferencz, Fazekas József és Bíró Gyula tanár urak — mely előadásról hasznosítható tapasztalattal távoztak az érdeklődők.

— A hideg hatása a tejre. Ha a tejet azonnal a fejes után 0—36 C. fok közt levő hőmérsékletnek tesszük ki s 24—36 óráig folyton ugyanabban a hőmérsékletben tartjuk, következőket tapasztaljuk: 1. a tejjel annál gyorsabban válik ki, minél közelebb áll a hőmérséklet a 0 fokhoz; 2. annál több tejföl válik ki, minél erősebb volt a tej lehütése; 3. a vaj is jobban kiválik a tejből, ha jobban lehütjük; 4. minél jobban lehütöttük a tejet, annál jobb a lefőlőzött tej, vaj és turó, mert a nagyobb hidegben a tej és alkatrészeinek elromlását okozó anyagok nem képződhetnek ki annyira, mint a meleg tejben.

— Nedves fészkek a tyukok számára. A tyukok tudvalevőleg leginkább szabad földön, valamely bokor alatt szeretik csirkéiket kikeltetni s az ilyen, ugyszólván titokban véghezvitt kelesztés rendszeren legjobban szokott sikerülni. A szokásos kelesztéssel ilyen jó eredményt ritkán lehet elérni s igen gyakori a panasza, hogy a csirkék teljesen kifejedtek a tojásban, de nem keltek ki, hanem megfúltak benne. Ennek oka egyedül a nagy szárazság, melynek következtében a tojás héja alatt levő hártya pergamenszerűvé válik, a melyet a gyenge állat nem képes átszakítani, tehát megfullad. Ezen a bajon már többféleképpen igyekeztek segíteni, a többi közt azzal, hogy friss gyepet tettek a fészkekbe a szalma alá, vagy pedig langyos vízzel, melylyel a tojásokat időnként megnedvesítették, a mi néha segített is. Legbiztosabban ezen a bajon is a természet utánzásával segíthetünk oly módon, hogy a padlózatlan színben vagy más árnyas helyen a földet felássuk, a gödörbe egy kis szalmát vagy szénát teszünk s a tojásokat ezekre rakjuk. Ily fészkekben a tojások, ha arra valóok voltak, mind kikelnek.

NYILTTÉR.)*

Szives tudomásul!

50% Magyar papírjárdéknak

ez év

Június hó 1-én

esedékes szelvényeit

mai naptól fogva

DIJMENTESEN

beváltja,

REGALE-UTALVÁNYOKAT

illetve

KÖTVÉNYEKET

az esedékes kamatok külön megterítésével

teljesen a hivatalos árfolyam

jegyzés szerint fizeti

FOLLY VICTOR

18 (3—32.)

bank- és pénzváltó-üzlete

KOLOZSVÁRT.

Piaczi értesítő.

Budapesti gabonátözsde. Legújabb jelentés. Buza 76—81 kg. 9 frt 80 kr.—10 frt 30 kr. Rozs 70—72 kg. 7 frt 85 kr.—8 frt — kr. Arpa 60—66 kg. 6 frt 75 kr.—7 frt 40 kr. Zab 39—41 kg. 6 frt 55 kr.—6 frt 80 kr. Tengeri 73—75 kg. 6 frt 35 kr.—6 frt 45 kr.

N.-Várad. Június 2. Tiszta buza 7 frt 31 kr. Elegybuza 5 frt 78 kr. Rozs 5 frt 55 kr. Arpa 4 frt 30 kr. Zab 2 frt 90 kr. Törökbuza 5 frt 32 kr. hlként. Széna kötetlen 3 frt 30 kr. Alomszalma 1 frt 60 kr. mmként. Marhahus 52 kr. kg.

Erdélyi piacok.

Kolozsvár, 1891. június 4. Tisztabuza 9 frt—9 frt 80 kr. Rozs 6 frt 80 kr.—7 frt 20 kr. Törökbuza 6 frt 50 kr.—6 frt 60 kr. Zab 6 frt — kr.—6 frt 20 kr. Széna (legjobb) 2 frt 50 kr. Alomszalma 1 frt 40 kr. mm-ként. Marhahus 50 kr. kg.

(Árak krajczárokbán.)

A piaczi czikkek	Mérték	Brassó	Csiksztereda	Deés	Dicső-Szent-Márton	Erzsébet-város	Fogarás	Gy.-Szent-Miklós
Tiszta buza . . .	hl.	780	750	780	—	700	700	850
Elegy buza . . .	"	500	680	680	—	580	600	—
Rozs	"	460	525	640	—	450	450	550
Árpa	"	430	425	—	—	—	—	500
Zab	"	300	300	700	—	400	280	300
Törökbuza . . .	"	530	600	680	—	420	500	575
Széna	q.	180	300	680	—	200	200	—
Szalma	"	80	100	200	—	100	140	—
Tűzifa	km	260	240	220	—	200	200	180
Marhahus . . .	kg.	48	40	40	—	44	35	40
Hetivásár napja .		VI/5	VI/3	VI/2	—	V/30	V/29	V/30

A piaczi czikkek	Mérték	Gy.-Fehérvár	Nézüli-Vásárhely	Maros-Vásárhely	Medgyes	Nagy-Enyed	Nagy-Szeben	Segesvár
Tiszta buza . . .	hl.	700	—	910	635	700	670	720
Elegy buza . . .	"	600	—	—	485	600	570	510
Rozs	"	575	—	770	440	550	460	450
Árpa	"	—	—	—	—	—	—	—
Zab	"	325	—	660	310	950	290	300
Törökbuza . . .	"	530	—	637	465	520	480	480
Széna	q.	300	—	290	130	500	190	160
Szalma	"	200	—	150	75	290	120	120
Tűzifa	km.	245	—	300	230	220	300	200
Marhahus . . .	kg.	45	—	46	44	44	50	46
Hetivásár napja .		V/30	—	VI/4	VI/4	VI/4	VI/5	VI/4

*) E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

Állatvásárok.

Kolozsvár. Heti állatvásár június 3., 4. Ló felhajtott mintegy 10 drb; eladatott 3 drb. Szarvasmarha felhajtott m. e. 220 drb; eladatott 123 drb. Juh felhajtott m. e. 200 drb; eladatott 132 drb. Sertés felhajtott m. e. 500 drb; eladatott 324 drb.

Budapest-kőbányai sertésvásár. Május 29-én. Heti üzlet: könnyű fajtákban élénk, nehezekben csendes.

Heti átlag árak: magyar válogatott áru 260—360 kilogramm nehéz 45—46 kr; 180—260 kg. nehéz 45—46 1/2 kr; öreg 300 kg. túli 42 1/2—44 1/2 kr; vidéki sertés 42—47 kr; szerb 45—46 kr. Páronként 45 kg. ételsúly levonás és 4% engedmény. Elégségárak: Tengeri új 6 frt 80 kr; árpa 7 frt 20 kr. Kőbányán átvéve.

Debreczen Heti állatvásár június 1. és 2-ikán. (Eredeti tudósítás.) Szarvasmarha felhajtott 1052 da-

rab; eladatott 659 drb. Ló felhajtott 717 drb; eladatott 240 drb. Sertés felhajtott 1560 drb; eladatott 1039 drb. Irányzat a sertésvásárnál — lanyha; a ló- és marhavásároknál — élénk.

Felelős szerkesztő és kiadó: Sz. Szakáts Péter.

E rovaton csupán termelők és állást adók vagy keresők hirdetései közölhetők, de csak az esetben, ha a hirdetésért járó illeték előre beküldetik. Kisebb összeg postabélyegekben is beküldhető.

OLGÓSÓ KIS HIRDETÉSEK.

Csak azon levelekre adatik válasz, melyekhez az erre szükséges postabélyeg vagy levelező-lap mellékeltek.

Minden szó egyszeri közlése 1 kr; vastag betűkkel szedve 2 kr. Ha a hirdető fél czime is közölve lesz, a hirdetési díjon kívül minden megjelenésnél még 30 kr. bélyegilleték jár.

Alkalmazást keres.
Kezelő gazdatisztnak ajánlkozik egy a keszthelyi gazdasági tanintézetet végzett s 18 évi gyakorlattal bíró, mindenképp jeles képzettségű családos gazda. Szíves tudakozódásokra Sz. J. jegy alatt tájékoztatást nyújt a kiadóhivatal.

A kolozs-monostori gazdasági tanintézetet sikerrel végzett és több

évi gyakorlattal bíró családos gazdatisztnak ajánlkozik egy a keszthelyi gazdasági tanintézetet végzett s 18 évi gyakorlattal bíró, mindenképp jeles képzettségű családos gazda. Szíves tudakozódásokra Sz. J. jegy alatt tájékoztatást nyújt a kiadóhivatal.

Eladás és vétel

Kínáltnak megvételre egy egészen új, kitűnő szerkezetű Tricycle 200 frtért (vételára 380 frt volt). Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Keresetetik egy 500—600 holdas

Két jó karban levő gözcséplőgarnitúra teljes felszereléssel eladó. Tudakozódhatni B. P. jegy alatt a kiadóhivatalban.

Hirdetmény.

Udvarhelyvármegye Bögöz köz-

ségében a Nagy-Küküllő folyón levő két lisztelő malom (mindkettő 4 kövű) együttesen 3 vagy több évre hasznobérbe adó Évi bér 1200 forint, avagy megfelelő mennyiségű gabona. Mindkét malom most lejt újra építve és június hó 8-án átvehető. Bővebb felvilágosítást ad Ugron János Székely-Udvarhelyen.

Egy nőilen számtartó azonnal alkalmazást találhat Hol? mondja a kiadóhivatal.

ÜGYNÖKÖK

törvényileg megengedett sorsjegyek részletfizetés mellett eladására általunk a 52. Fővárosi váltóüzlet társaság ADLER és Tsa BUDAPEST, Fürdő- és Dorottya-utca sarkán.

SACK RUDOLF

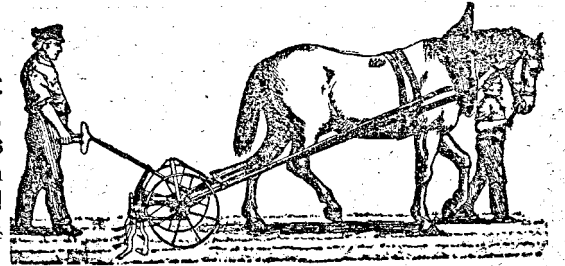
világhírű talajmívelési eszközei és gépei és pedig: Közkezdveltségű egytetemes és mély mívelési (rajol) acél ekéi, kettős és hármás ekéi, boronái, továbbá sorba- és szórvavető-gépei — mint nemkülönben: legkitűnőbb munkát végző kapáló- és töltőgető ekéi egyszerű és egytetemes kapálógépei, valamint kézi kapáló eszközei eredeti minőségben csakis nállam kaphatók. Ugy ezeket, valamint más egyéb gazdasági gépeket, mint Amerikából importált Hicary-fából készült eredeti „Tiger” kaszáló és „Hollingsworth” gyűjtőgépeit jutányos áron ajánlja

Minden egyes Sack-féle eszköz az itt látható védjeggyel van ellátva. Oly tárgy tehát, melyről ezen védjegy hiányzik, nem eredeti Sack-gyártmány.

53. (5—x.)

Propper Samu,
Sack Rudolf magyarországi képviselője, Budapesten, Váci-körút 29.

Öv-szer

marhavész sertés-orbáncz istállóknak a legyek a kártékony kisebb állatok minden neme a fának korhadása és megrökönyödése házi és fali gomba falnedvesség stb.

ellen csak a legjobbnak elismert eredeti Barthel-féle

CARBOLINEUM

ajánlatik, mely egyszersmind a legolcsóbb és legjobb dióbarna bevonó fatárgyakra, melyeknek ez által 3—4-szeres tartósságot kölcsönöz. 5 kiló ecsettel együtt postán küldve 1 frt 50 kr; 100 kg. 16 frt Bécsből. Csekély költség — 1000-szeres haszon. Prospectus, minden közelebbi felvilágosítás ingyen és bérmentve.

BARTHEL MIHÁLY és TÁRSA, Bécs, X., Keplergasse 20.

61. (1—x.)

(Alapított 1781.)

Az „ERDÉLYI GAZDA” kiadóhivatalában megrendelhető:

Az Erdélyi Gazdasági Egylet Állatkiállítási Szakosztályának Működése, 1882—1889 60. (1—x.)
czimű szakmunka.

A szakosztály megbízásából írta: Dr. Szentkirályi Ákos.

Kiadja az Erdélyi Gazdasági Egylet Állatkiállítási Szakosztálya.

Ezen munka — velin papírra nyomott — 127 oldalon a következő érdekes fejezeteket foglalja magában:

I. RÉSZ. I. Fejezet. Az állatkiállítási szakosztály rövid története és pénzügyeinek vázlat.

II. Fejezet. Az eddigi kiállítások története és a kiállított állatok statisztikája.

III. Fejezet. Az eddigi kiállítások anyagának ismertetése. Tudnivalók a bejelentésről és bírálatról. Az eddigi kiállításokon díjazott állatok kimutatása. IV. Fejezet. Teendők a jövőben.

II. RÉSZBEN ismertetve vannak az erdélyi legkiválóbb ménesek, gulyák, juh- és sertés-nyájak, több szép képpel illusztrálva.

A díszesen kiállított tanulságos munka 1 frt 10 kr. beküldése mellett, keresztöltés alatt, bérmentve küldetik meg.

ÚJ BANK- ÉS PÉNZVÁLTÓ-ÜZLET KOLOZSVÁRT.

Van szerencsém a t. cz. közönség becses tudomására hozni, hogy Kolozsvárt, bel-közép utca 10. sz. a. (Minerita-épületben)

FOLLY VICTOR

váltótörvényszékileg bejegyzett cég alatt

BANK- ÉS PÉNZVÁLTÓ-ÜZLETET

nyitottam a következő üzletkörökkel:

Értékpapírok, arany és ezüst pénznemek és külföldi bankjegyek vétele és eladása.

Kisorsolt értékpapírok és mindennemű kamatszelvények beváltása.

Nyeremények leszámítása és értékpapírok- nak új szelvényekkel való ellátása.

Útalványok kiállítása a külföldre bármely értékben. — Igérvények elárúsítása.

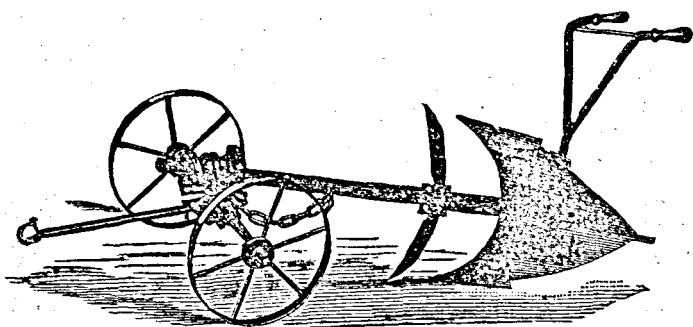
Midőn vállalatomat a t. cz. közönség szíves figyelmébe ajánlani bátorkodom, egyszersmint kijelentem, hogy e téren való hosszas működésem, továbbá úgy a kolozsvári, mint a felső pénzügyekkel fenntartott széles körű és előnyös összeköttetésem azon kellemes helyzetbe hoznak, hogy t. megbízóimnak mindenkor a legnagyobb előnyöket biztosíthatom.

Értékpapírok és sorsjegyek kisorsolási utánnézését díjmentesen eszközölöm és készséggel szolgálom minden bank-üzlet körébe vágó felvilágosítással

Kiváló tisztelettel

(2.) (23—52.)

FOLLY VICTOR.

Simonffy István egyes váltó vagy hegyi ekéje.

(7.) **SIMONFFY ISTVÁN** (22 - 52.)

gazdasági gépgyára, vas- és fémöntődéje Kolozsvárt, kultordanteza 48. szám.

Elvállal kijavításra mindennemű gépeket.

Elfogad megrendeléseket gőzgépek, gőzszivattyúk, zúzógépek, malomszerkezetek, kút és vízvezetékek elkészítésére.

Készletet tart saját gyártmányából, nevezetesen egyes, kettős és három borzadás ekék és taligák új szerkezetű váltó- vagy hegyi ekék és boronákból, továbbá kézi és járgányos cséplőgépek, szelelő rosták, kukorica-morzsolók, szőlő-zuzók, borsajtók és több más gépekből, melyeket a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánl.

Készítményei jóságáért és használhatóságáért felelősséget vállal. Árjegyzékek kívánatra bérmentve küldetnek.

„LÖVYTUS” FAVIASZ.

A hazai kertészetekben ma már kizárólag csak is ezt használják *gyümölcsfák, rózsatövek* nemesítésére, *beteg fák* gyógyítására. *Napon nem olvad, hidegnek, esőnek ellentáll, bogarak nem bántják, a fát teljesen fedi, levegő nem hatol át rajta.* Kapható (9.) (22-52.)

az „I. erdélyi szab. vegyészeti gyárban” és Tauffer Ferencz utódánál Kolozsvárt.

500 grammos doboz ára frt 1.30
300 „ „ „ „ — 85
150 „ „ „ „ — 45

Elismerő levelek küldettek több hazai és ausztriai gazd. akadémiák és szőlészeti iskolák, magán kertészeti és faiskolák által. Kiténtve lett a bécsi, gráci, kolozsvári kiállításon dícsérő-oklevéllel, a lütti kiállításon arany-éremmel. Aradon kiállítási éremmel.

Módszerem az 1887-ki párisi kiállításon az arany éremmel lett kiténtve.

A CSIPERKE-GOMBA (champion) tenyésztésének gyakorlati módszere.

Irta Petriny Sándor gyak. gombatenyésztő. — Szerző kiadása.

Kapható: Budapest, IV, Muzeum-körút 35. — Ára 1 forint.

Bevezetés, Leveles gombák, A csiperke-ke-ágyak száraz lőcitromból és meleg szervezése, A csiperke képződése és szá-trágyából, Csiperketenyésztés dimnye- és porodása, ugorkaágyakban, Száritott tehéntrágya alkalmazása csiperketenyésztéshez. Különböző anyagok felhasználása és a sa-létrom alkalmazása, Timárcester alkalmazása, Csiperketenyésztés növényházakban, fűtött helyiségekben, szobában stb, istál-lóban, dr. Labourette modorában, A csiperkek szedése, b-tegségei, ellenségei, eltartása, elkészítésének módjai.

A csiperke-ágyak elkészítése. A trágya és annak előkészítése, Csiperke-ágyak földalatti helyiségekben, Csiperke-ágyak ellátása c.irával, A takaró-anyag és víz, A gombacsira előállításának módjai.

Különböző módszerek csiperke-ágyak készítésére. Csiperketenyésztés szabadban, Csiper-

51. (5-8.)

Regaleváltság-kötvényeket,15. **illetőleg** (20-20.)**UTALVÁNYOKAT**

legmagasabb áron vásárol a

Kolozsvári Kereskedelmi Bank.

Nyomatott Gámán J. örök. könyvnyomdájában Kolozsvárt, belközép-utca, Minorita-épület.

Alapított 1858-ban.

Ő cs. és kir. fensége József fő-herceg udv. szállítója

Alapított 1858-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tűzoltószerek gyára, harang- és ércöntődéje Kolozsvárt, belmonostor-utca 12. szám.

Ajánlja gyártmányait, mint magyar különlegességet
KUTAKBAN
és mindennemű szivattyukban, tűzi- és kerti fecskendőkben.
Ajánlkozik
köz- és magán-fürdők
felszerelésére,
szagmentes ürszékek felállítására.

25. Elvállal (16-30.) teljes vízvezetékek és csatornázások berendezését, városok, földbirtokosok és magánzók részére, modern technikai alapon és kedvező feltételek mellett.
minden viziművi munka
gyors és pontos kivitelére
Képes árlapok és részletes költségtervezetek kívánatra díjmentesen küldetnek.
Egyetlen belföldi szivattyu-gyár!

Új, kipróbált hernyóirtó lámpa.

Gyümölcsstermelőknek a tavaszi hernyóirtás véghezvitelére a legcélszerűbben alkalmazható 59. (3-3.)

hernyóirtó-lámpáimat

ajánlom. Jó vagy szeles időben egyformán lehet használni. Lángja nagy, hatása biztos. Az összegyűlt hernyócsomókat teljesen kipusztítja. Óvatosan használva, a fának semmit sem árt. Kapható **Máté Mihály** épület- és műbádognál Kolozsvárt, belközép-utca végén.

BALOGH JÓZSEF
PUSKAMŰVES ÉS MECHANIKUS KOLOZSVÁRT.

Van szerencsém a n. é. helyi és vidéki közönség b. figyelmébe ajánlani **fegyver- és lőpor-raktáramat**, melyet főter, Báro Radák-ház, hátul az udvaron minden e szakmába vágó vadászati kellékekkel elláttam, u. m.: fegyverek a legközönségesebbtől a legjobb minőségig, lefoucheux és lancaster, továbbá szobafegyver, szobapisztoly és revolverek nagy választékban.

Lőporok különböző minőségben, serétek, golyók, üres és kész töltények a legjutányosabb árakban s mindenkor raktáron kaphatók.

Fegyverjavításokat, becseréléseket, villanycsengők bevezetését, villámhártókat a legjobb szabadalom szerint eszközölk.

Továbbá galvanoplasztikai munkákat, u. m. aranyozás, ezüstölés, nickelés stb. a legjobb kivitelben és jutányosan tejesíték.

Vidéki megrendeléseket azonnal és pontosan eszközölk.

Becsés pártfogását kéri

teljes tisztelettel

45. (6-20)

BALOGH JÓZSEF.

Van szerencsénk a n. é. közönség becses figyelmét **bel-monostor-utca I. sz. alatt, plébániai palotában** levő

BUTOR-RAKTÁRUNKRA

felhívni,

a hol nagyobb részt **itt Kolozsvárt, saját kárpitos- és asztalos-üzletünkben** készült fényes és fénytelen

ebédlő- és hálószoba-berendezések,

CONSOL- ÉS FALI-TÜKRÖK, TOILETTE-TÜKRÖK,

töltött Salon-garnitúrák, ruganyos és lőszór-mátráczok,

szőnyegek, ablak-függönyök, butor-szövetek

a legjutányosabb árban kaphatók.

Elvállalunk mindennemű **kárpitos- és asztalos butor-munkák átalakítását és javítását.**

Kérjük a nagyérdemű közönség becsés pártfogását.

Alázatos tisztelettel

14. (6-10)

GAÁL és SCHRAMMER,

kárpitosok.